

Sub cerul liber

Ghid
practic
despre cum
să trăiești
în natură

Markus Torgeby
Frida Torgeby

Traducere
din engleză de
Ianina Marinescu

VIAȚĂ

CAPITOLUL 1, PAGINA 14

IEȘIRILE ÎN NATURĂ

„În natură totul era mai ușor. Acolo nu aveam niciodată îndoieli. Acolo nu m-am simțit niciodată neadaptat. Marea și vântul m-au învățat că există lucruri pe care nu le pot controla niciodată, de care trebuie doar să țin seama.”

CAPITOLUL 2, PAGINA 42

LINIȘTEA

„Fie ploaie, fie soare, să stau pe buturugă a devenit un ritual zilnic. Săptămânile au trecut una după alta. În unele zile stăteam învăluit în ceață, uitându-mă în gol prin păcla deasă. Apoi a venit prima zăpadă. Dar nu m-am clintit.”

CAPITOLUL 3, PAGINA 114

DOUĂ LUMI

„Mă gândesc adesea ce anume vreau să le transmit fiicelor mele. Care e cel mai important lucru pe care vreau să le învăț, în afară de prezență și iubire? Personal, mi-am trăit viața în două lumi. Una în pădure, cu tot ce presupune asta, și cealaltă cu frigider, congelator și podele încălzite.”

INSPIRAȚIE

PRIMUL PAS	37
ACCEPTĂ PROVOCAREA	40
ASCULTĂ-ȚI BĂȚILE INIMII	60
SCÂNTEIA	63
CUM SA FACI FOCUL	67
TERCIUL	73
CUM SĂ-ȚI USUCI HAINELE	78
LĂNA	83
INCALȚAMINTEA	87
SACII DE DORMIT	90
SALTELELE	96
TOPORUL	103
BRICEAGUL	111
CĂȚĂRAREA ÎN COPACI	150
RECOLTAREA SEVEI	156
PLANTELE COMESTIBILE	159
FĂ-ȚI NEVOILE ÎN NATURĂ	163
DORMI SUB CERUL LIBER ÎN ORAȘ	166
PAT SUB CERUL LIBER	170
USCAREA LEMNELOR DE FOC	182
BUTURUGA	185

IESIRILE ÎN NATURĂ

A fost dur acasă și greu la școală. Viața a devenit mai clară când am alergat pe stâncile din Öckerö, am sărit în apă de pe un pod înalt de 20 de metri și am stat la cârma propriei ambarcațiuni.

Natura mi-a fost profesor.

primul pas = acceptă provocarea

Pentru mine, călătoria a început la vârsta de 12 ani, când am deschis fereastra camerei mele. A fost doar un impuls, dar m-am simțit mai liniștit cu aerul rece al iernii izbindu-mă în față. Părea că frigul îmi atenuază grijile, îmi potolește gândurile care-mi alergau prin minte și-mi liniștește corpul ce nu părea să poată sta vreodată locului. Frigul m-a ajutat să dorm profund. Din acea zi am dormit mereu cu fereastra deschisă.

Mama suferea de mai mulți ani de scleroză multiplă și aproape că nu făcea altceva decât să zacă pe canapea și să plângă. S-a întâmplat atât de repede, că nici nu a avut timp să-și dea seama. Trecerea de la viața sănătoasă la boală s-a petrecut în numai câteva luni. După aceea a avut constant nevoie de îngrijiri. Era nevoită să ceară ajutor pentru cele mai mărunte lucruri. Era abătută pentru că viața

ei devenise cu totul altfel decât își imaginase și își dorea să facă diverse lucruri, dar nu mai era în stare.

Lacrimile îi curgeau pe obraji, abia se putea mișca, iar pe chip îi răsărea cu încetinitorul un zâmbet atunci când mă vedea. Voia să fie lângă mine, dar pur și simplu nu putea. Era atât de obosită.

N-am putut suporta până la capăt plânsetul ei, n-am mai vrut să-i văd sau să-i aud lacrimile. Simțeam în mine o tensiune cu care nu știam ce să fac.

Școala era asemenea unei pajiști presărate cu cunoaștere, dar când întorceam capul să mă uit înapoi, nu puteam vedea drumul pe care am pășit prin iarbă. Nu se vedea nicio urmă a trecerii mele pe-acolo; informațiile se încăpățâneau să-mi scape.

Era în mintea mea o bulă în care puteam face câte ceva. Dar mai era încă o bulă și, ca într-o clepsidră, tot ce învățam se scurgea în jos. Nu știam cum să întorc clepsidra, așa că tot nisipul rămânea acolo jos.

În schimb, m-am cufundat în lumi pe care le-am populat cu idei despre ce credeam eu că e bine. Lumi din care nu mai puteam ieși. Lumi care generau și mai multă tensiune, și mai multe griji.

Am încetat să mai mănânc dulciuri când mi-a venit ideea că trebuia să fiu curat. Am evitat zahărul. M-am gândit că mă îmbolnăvește, mă fleșcăiește și mă moleșește. Uneori aveam coșmaruri că sunt atât de gras, încât nici nu mă puteam da jos din pat. Am încetat să mai mănânc cartofi.

Am început să ies cu barca cu vele și m-am prins cum se face: te uiți la stegulețul din vârful catargului și, dacă pânza stă întinsă, profiți cât de mult poți de vânt. Simplu. Clar. Am învățat repede cum să mă strecor printre balize până la linia de sosire.

Fiecare izbândă era răsplătită cu un cornet de bezele de diferite culori. Purtând încă vesta de salvare plină de sare, cu mâinile oboșite, deschideam ușa vestiarului alb de la Ikea și ascundeam acolo cornetul. Îmi doream atât de tare să mănânc bezelele, dar n-o făceam. La sfârșitul verii, tot vestiarul era plin de bezele, ca niște daruri dulci ce abia așteaptă să fie mâncate. Câtă vreme rezistam tentației, avea efect. Mă simțeam puternic.

Îmi plăcea muzica rock – trupele de hard rock: Rainbow, Led Zeppelin, Accept – cu solouri rapide de chitară, un bas puternic și simboluri ciudate pe copertele albumelor. Apoi am început să cred că diavolul era ascuns acolo în muzică și că noaptea ieșea afară din versuri și mi se strecura în cap. Că va începe să pună stăpânire pe mine, să facă din mine un dependent cu ochii înfundați în orbite și cu semne de înțepături de ace pe brațele mele albe, după care viața mea se va termina.

A venit o vreme când nu mai puteam dormi cu discurile de muzică rock în cameră. Le scoteam afară pe hol când mă duceam la culcare. O stivă de discuri.

Grele gânduri pe care să le suporte un copil de 12 ani, gânduri pe care nu le-am împărtășit nimănui și care m-au făcut să mă închid în mine. Știam că lumea mea avea să-i sperie pe cei cărora le-aș fi povestit despre ea.

După cină, mă duceam adesea în vizită la bunici. Locuiau lângă noi și nu-mi lua decât zece secunde să ajung acolo. Totuși, fiindu-mi teamă de întuneric, voiam ca mama să nu mă piardă din ochi când porneam ca o săgeată către casa bunicii. Voiam să se uite pe fe-reastră după mine. Nici măcar nu m-am gândit vreodată să aleg

OCKERÖ

Când a leșit la perle, bunicul și-a ancorat în port barca de pescuit, lungă de 12 metri și botezată Kristina. Mă duceam acolo aproape zilnic să-l ajut, să scăm de vorbă sau pur și simplu să pierd vremea. Când am împlinit 12 ani mi s-a dat voie să ies singur cu Kristina în larg. În prim-planul acestei imagini este un șander naval cu o macara de care mă prindeam cu genunchii și acținam cu capul în jos deasupra apei, uneori cântăr deasupra docurilor.

drumul mai scurt și mai rapid: prin ușa de la pivniță. Să umblu prin acel beci întunecat era peste puterile mele.

Le băteam la ușă și speram ca bunica să-mi deschidă cât mai repede. Simțeam un fior de panică până când o zăream în sfârșit, prin ochiul de geam, că vine să-mi deschidă. Apoi, cât timp bunica îmi deschidea, mă uitam înapoi și-i făceam mamei cu mâna.

Bunicul și bunica locuiau în casa părinților bunicii, o casă cu trei etaje, acoperită cu stucaturi galbene din azbociment – bunicul dăduse jos fațada veche din lemn când se săturase să o tot vopsească. În pivniță erau spălătoria și cuptorul unde făceau pesmeți și pâine albă de câteva ori pe an. Era important ca ușa să rămână închisă în acele momente. Nici nu mai știu de câte ori am fost admonestat: „Markus, închide ușa că nu mai crește aluatul și nu-mi mai iese pâinea!” Mi-l și imaginez pe bunicul, cu mânecele suflecate, stând în fața cuptorului cu o lopată de brutărie în mâini; bunica, la masă, frământând aluatul moale. Ambii roșii la față de la căldură.

Bunicul se ducea la culcare la opt jumate seara, iar bunica după vreo oră. Când dormeam la ei, eram mereu trimis la culcare la aceeași oră cu bunicul. Ne spuneam rugăciunea și apoi mă culcam în mijlocul patului. Bunicul se băga lângă mine. Nu-l deranja niciodată că-i tulburam somnul, la fel cum nu-l deranja că vin pe nepusă masă, o iau la fugă în sus pe scări și trântesc ușile.

Bunicul putea dormi oriunde: pe marea agitată, pe jos în bucătărie după o noapte de pescuit de macrou sau întins cu fața în sus pe canapea, fără să aibă măcar o pătură cu care să se învelească. Își perfecționase această capacitate de a dormi pe parcursul atâtor și atâtor ani petrecuți pe Marea Nordului.

Bărbățe.

Pe raftul cu cărți al mamei era o serie de volume despre istoria arhipelagului nordic suedez.

Fotografiile alb-negru cu bărci de pescuit din lemn, vopsite în alb, inscripționate la proră cu „GG” de la Gothenburg. Plus informații despre bărci: unde au fost construite, cât erau de lungi, câți cai-putere aveau motoarele lor.

Fotografiile cu pescari aruncându-și plasele și năvoadele, lucrând în echipă, umăr la umăr. Toată lumea știa ce are de făcut.

Unul dintre echipajele de pescari se numea „Bărbăție”. În imagine, bărbații stau pe o lespede de granit, așezați pe un năvod mare, agățat pe un stativ din lemn. Toți sunt îmbrăcați în salopete de bumbac și au pulovere groase de lână. Pulovere pe care soțiile lor și alte femei le-au tricostat pe parcursul lunilor mohorâte de iarnă, din fire unsuroase de lână de la oile ce pășteau pe insulele din împrejurimi. Oile rămăneau afară indiferent de vreme și, la fel ca pescarii, s-au călit de la ploile sărate și vânturile puternice.

Adesea, bunica țesea la război în pivniță, cu radioul pornit. În bucătărie, eu și bunicul o puteam auzi lucrând la război. Bucățile de material pe care le folosea, ținute pe jos în pungii mari, proveneau dintr-o țesătură fină de bumbac. Unele fuseseră cearceafurile din bumbac alb, brodate cu „AS” de la August Simonsson, tatăl bunicului meu, care murise în 1962. Acele cearceafuri nu cunoscuseră altă viață decât pe Marea Nordului, având la activ mii de nopți în care August își culcase pe ele capul plin de vise și de speranțe, iar uneori plin de sudoare din cauza grijilor provocate de un sezon slab. Alte bucăți erau albastru-deschis și proveneau de la cearceafurile pe care mama le brodase cu inițialele ei când era tânără, înainte să se îmbolnăvească. Preșurile erau făcute din toate astea. Erau împlinite din amintiri.